

Posudek oponenta práce

ŠVARCOVÁ, Michaela. *Role a učení se žen v práci – kritický pohled*. Praha, 2018. 63 s., bez příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Předložená bakalářská práce se zabývá aktuálním tématem, které se sice na jednu stranu řadí k těm tradičním a hojně diskutovaným, na straně druhé je autorkou zvolený úhel pohledu poměrně specifický. Práce má rozsah 48 stran výkladu a je rozdělena do čtyř samostatných kapitol, Úvodu a Závěru. Text jako celek je poměrně stručný, přesto však funkční. Problém ovšem vidím v celkové homogenitě obsahu, kdy jednotlivé kapitoly i jejich části nejsou dostatečně konvergentně propojeny a netvoří jednotný celek. Zřejmá je i snaha autorky více či méně koherentně propojit ústřední téma práce s problematikou vzdělávání dospělých, což se ne zcela daří. Poukázal bych rovněž na samotný Úvod práce, který má poměrně nestandardní pojetí a jeho obsah v zásadě doplňuje funkci první kapitoly.

2. Odborná úroveň

Vzhledem ke složitosti a komplexnosti ústředního tématu představuje jeho zpracování výzvu, která vyžaduje skutečně multidisciplinární přístup. Dá se konstatovat, že se autorce alespoň částečně daří problém zasadit do širších kontextů a rovněž kriticky poukazovat na vybrané problematické aspekty. Pozitivně působí i její zřetelné osobní zaujetí. Je nicméně otázkou, zda cíle formulovaného v Úvodu bylo skutečně dosaženo. Obávám se, že místo slibované analýzy jednotlivých přístupů se autorka v převážné míře spokojila s jejich prostou interpretací. Absentuje jejich komparace, kritické zhodnocení, zamyšlení nad jejich vlivem a celkovými dopady. Nejasný je i samotný výběr popisovaných konceptů a autorů, který nelze nazvat jinak než vysoce výběrový a partikulární. To samé lze říci i o pojetí některých subkapitol (např. 1.1.). Problematicky působí v tomto kontextu již úvodní vymezení cíle práce, jehož zaměření na nerovnost pohlaví v oblastech práce, vzdělávání a „zkušenosti“ je v zásadě bezbřehé a neuchopitelné. Není rovněž vyjasněna specifikace obsahu. S ohledem na výrazné zastoupení cizojazyčných zdrojů a celkovou orientaci na zahraniční autory se dá předpokládat univerzální, zobecňující charakter výklad, reflektující postavení žen v rámci vyspělého světa. Tento dojem je nicméně narušován neorganicky vkládanými reáliemi z českého prostředí (především v souvislosti s problematikou vzdělávání, například s. 21). Postrádám rovněž podrobnější porovnání feministické a genderové perspektivy, kdy jsou oba kontexty autorkou často používány synonymně.

Výklad je sice poměrně podrobný, místy však výrazně narativní, často nabývající až esejistického charakteru. Některé autorčiny teze mají navíc spekulativní charakter neprokazující její dostatečnou odbornou erudici. Jak již bylo naznačeno, velmi často se to týká pasáží věnovaných problematice vzdělávání dospělých. Symptomatické je v tomto kontextu nestandardní vymezení informálního učení (s. 8–9) nebo zpracování subkapitoly 2.2.3. Ta má rozsah pouhých 14 řádků a jako výchozí zdroj zde slouží učební text pro kurz celoživotního vzdělávání. Na jiném místě (s. 18) je zase situace žen na trhu práce analyzována na základě zdroje z roku 1966. Otázkou vzbuzuje i relevance výzkumů

uvedených v rámci závěrečné kapitoly (např. problematika dělby moci v heterosexuálních manželských párech, s. 48). Přes všechny výše uvedené výtky je tak třeba konstatovat, že samotný text je poměrně čtivý a kompilační práce autorky si zaslouží ocenění.

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací obsahuje odpovídající počet 53 pramenů, přičemž významné zastoupení mají cizojazyčné zdroje. Autorka pak v celém textu prokazuje svou schopnost korektně s těmito prameny pracovat a citlivě vybírat vhodné citace. Poukázal bych nicméně na diskutabilní výběr literatury z oblasti vzdělávání a na přítomnost zcela marginálních pochybení v grafické podobě Soupisu (chybějící kurziva u zdroje Beck a Beck-Gernheim apod.). V textu samotném nekonzistentně variuje používání jména Hainová a Heinová (s. 29–30).

4. Grafické zpracování

Z hlediska grafického zpracování je práce vypracována zodpovědně a nevykazuje žádná závažnější pochybení. Často je nicméně v textu zaměňován spojovník za pomlčku u uváděných stránkových rozsahu, nekonzistentní je zde i vkládání mezer. Nesprávně je započaté číslování stran.

5. Jazyková úroveň

Posuzovaná bakalářská práce vykazuje standardní stylistikou i gramatickou úroveň. Použitý jazyk lze označit za solidní a odpovídající požadavkům kladeným na tento typ práce, registrované chyby mají spíše marginální charakter („Spojené Státy“ na s. 15, Evropská Unie na s. 47 apod.).

6. Podněty k rozpravě

- a) Mohla by se autorka podrobněji zamyslet nad vzájemným vztahem informálního učení a socializace (viz s. 8–9)?
- b) Jaký celosvětově uznávaný autor z oblasti andragogiky (teorie vzdělávání dospělých) by mohl být vzhledem ke svému kritickému a sociologizujícímu pohledu na segment edukace dospělých relevantní tématu práce?

7. Závěrečné hodnocení práce

Z celé práce jsem získal dojem, že při zpracování tématu zůstala autorka spíše na povrchu problému a nevyužila příležitosti k hlubší analýze. Negativním rysem práce je její převažující deskriptivní charakter a nekomplexní zpracování některých témat. Problémem jsou rovněž nedostatky ve vnitřní provázanosti a struktuře textu. Pozitivum naopak představuje osobní zaujetí autorky a znalost popisované problematiky. Myslím si, že se alespoň dílčí cíle práce podařilo naplnit a z toho důvodu doporučuji práci k obhajobě s klasifikací **dobře**.

V Praze dne 11. června 2018

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.